

ЗАКОН ЗА ПРАТЕНИЦИТЕ

КОНСОЛИДИРАН ТЕКСТ ¹

Англиски текст

 Law on Representatives in the Assembly

Албански текст

 Ligj për deputetë

I ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат прашањата на извршувањето на функцијата пратеник, како и правата и должностите на пратениците во Собранието на Република Македонија (во натамошниот текст: Собранието).

Член 2

Граѓаните на Република Македонија ги избираат пратениците во Собранието согласно со Уставот на Република Македонија (во натамошниот текст: Уставот) и закон.

Пратеникот е претставник на граѓаните на Република Македонија и при извршувањето на функцијата пратеник одлучува по свое уверување.

Член 3

Мандатот на пратеникот му престанува во случаите утврдени со Уставот и со закон.

Пратеникот не може да биде отповикан од функцијата пратеник.

Член 4

Функцијата пратеник во Собранието се врши професионално.

Член 5

Пратеникот нема право да врши други јавни функции или професии, кои согласно со закон се неспојливи со функцијата пратеник.

II ЗАПОЧНУВАЊЕ И ПРЕСТАНУВАЊЕ НА МАНДАТОТ НА ПРАТЕНИК

Член 6

Мандатот на пратеникот го верификува Собранието.

Мандатот на пратеникот почнува да тече со денот на верификацијата на мандатот.

Доколку Собранието не го верификува мандатот на пратеникот, се смета дека тој не е избран за пратеник.

Со верификацијата на мандатот, пратеникот стекнува права и должности утврдени со Уставот, со закон и со други прописи и општи акти.

Начинот, постапката за верификацијата, како и причините поради кои Собранието може да не го верификува мандатот на пратеникот, се утврдуваат со Деловникот на Собранието.

Член 7

На пратеникот на кого му е верификуван мандатот му се издава пратеничка легитимација.

Член 8

На пратеникот му престанува мандатот пред истекот на времето за кое е избран, ако:

- 1) поднесе оставка;
- 2) е осуден на кривично дело за кое е пропишана казна затвор во траење од најмалку пет години;
- 3) настани случај на неспојливост на функцијата;
- 4) му престане државјанството на Република Македонија;
- 5) со правосилно решение биде лишен од деловната способност и
- 6) во случај на смрт.

По поднесената оставка Собранието констатира дека на пратеникот му престанал мандатот од денот на одржувањето на седницата кога е поднесена оставката.

Мандатот на пратеникот му престанува со денот на настанувањето на случаите од ставот 1 точки 2, 3, 4, 5 и 6 на овој член, што Собранието го констатира на првата наредна седница.

На пратеникот му престанува мандатот кога Собранието му го одзема мандатот согласно со Уставот.

Мандатот на пратеникот му престанува во случаите од ставот 4 на овој член на денот на

мандатот на пратеникот му престанува во случаите од ставот 7 на овој член на денот на одржувањето на седницата на Собранието на која е донесена одлуката за одземање на мандатот.

III НЕСПОЈЛИВОСТ НА ФУНКЦИЈАТА ПРАТЕНИК ВО СОБРАНИЕТО СО ВРШЕЊЕ НА ДРУГИ ЈАВНИ ФУНКЦИИ ИЛИ ПРОФЕСИИ

Член 9

Функцијата пратеник е неспојлива со функцијата претседател на Република Македонија, претседател на Владата на Република Македонија, министер, судија на Уставниот суд на Република Македонија, судија, народен правобранител, јавен обвинител и други носители на функции кои ги избира и именува Собранието и Владата на Република Македонија, со член на совет на општина и градоначалник на општина, односно градот Скопје и вработените на стручни и управни работи во органите на државната управа.

Функцијата пратеник е неспојлива и со други функции определени со закон.

Функцијата пратеник е неспојлива со вршењето на дејности со профитна цел.

Со денот на верификацијата на мандатот на пратеникот му престанува дотогашната функција.

Со денот на верификацијата на мандатот на пратеникот кој имал засновано работен однос истиот му мирува.

IV ПРАВА И ДОЛЖНОСТИ НА ПРАТЕНИЦИТЕ

Член 10

Пратеникот е должен да присуствува на седниците на Собранието и на работното тело, чиј член е, како и да учествува во работата и одлучувањето на Собранието и на работното тело.

Пратеникот кој е спречен да присуствува на седницата на Собранието, односно на работното тело, е должен за тоа навреме да го извести претседателот на Собранието, односно претседателот на работното тело и да ги наведе причините за отсуството од седницата. Претседателот на Собранието, односно претседателот на работното тело ги оценува причините за оправданоста на отсуството.

Причините за оправданоста на отсуството на пратеникот се определени со Деловникот на Собранието.

Член 11

Ако пратеникот неоправдано отсуствува од седница на Собранието, односно од седница на работното тело чиј член е, соодветно му се намалува платата и другите лични примања и не се пресметуваат надоместоци на трошоци.

Постапката и мерките од ставот 1 на овој член се определуваат со Деловникот на Собранието.

Член 12

Пратеникот членува најмалку во едно работно тело на Собранието.

Пратеникот не може, без оправдани причини, да одбие членување во работно тело на Собранието.

Член 13

Пратеникот е должен да ги чува податоците од доверлива природа и по престанокот на мандатот на неговата пратеничка функција.

Член 14

Пратеникот има право и должност:

- да предлага донесување на закон, друг пропис или општ акт,
- заедно со најмалку 19 пратеници да предлага распишување на референдум за прашања од надлежност на Собранието,
- да поднесува барање за давање на автентично толкување на закони,
- да учествува во подготвување на текстови на закони и други прописи што ги донесува Собранието на предлог на пратеник,
- да поднесува амандмани на предлози на закони,
- да предлага расправа по прашања од јавен интерес,
- да предлага предлози на заклучоци по прашања што се разгледуваат на седница на Собранието,
- да избира и да биде избран во работните тела на Собранието,
- заедно со најмалку четири пратеници да постави интерпелација за работата на Владата,
- заедно со најмалку 19 пратеници да предлага основање на анкетни комисии за сите области и за сите прашања од јавен интерес,
- заедно со најмалку 19 пратеници да постави прашање на доверба на Владата,
- заедно со најмалку 19 пратеници да предлага кандидат за претседател и потпретседател на Собранието,
- заедно со најмалку 29 пратеници да предлага кандидат за претседател на Републиката,
- заедно со најмалку 29 пратеници да предлага прогласување на воена состојба,
- заедно со најмалку 29 пратеници да предлага постоење на вонредна состојба на територијата на Република Македонија или на нејзин дел,
- заедно со најмалку 29 пратеници да предлага пристапување кон измена на Уставот на Република Македонија,
- заедно со најмалку 39 пратеници да предлага стапување, односно истапување од сојуз или заедница со други држави,
- заедно со најмалку 39 пратеници да предлага стапување, односно истапување од членство во меѓународни организации и
- да предлага и други прашања од надлежност на Собранието.

Предлозите од ставот 1 на овој член се поднесуваат на начин и по постапка определени со Деловникот на Собранието.

Член 15

Пратеникот има право да поставува пратеничко прашање на Владата и на секој министер поединечно, како и на други носители на јавни функции кои ги избира и именува Собранието.

Претседателот на Владата, надлежниот министер, односно носителот на друга јавна функција е должен да одговори на пратеничкото прашање по постапка и во рок определен со Деловникот на Собранието.

Член 16

Пратеникот не може да биде повикан на кривична или друга одговорност, или да биде притворен за искажано мислење или гласање на седниците на Собранието или на неговите работни тела.

Член 17

Пратеникот ужива имунитет за времетраењето на мандатот.

Пратеникот не може да биде притворен без дозвола на Собранието, освен ако бил затечен во вршење на кривично дело за кое е пропишана казна затвор во траење од најмалку пет години.

Постапката во врска со применувањето на имунитетот поблиску се определува со Деловникот на Собранието.

Член 18

Вон сила 2

Член 19

Податоците за имотната состојба на пратениците претставуваат службена тајна, освен ако пратеникот - подносител на изјавата не даде писмена согласност за нивно објавување, или доколку Собранието поинаку не одлучи.

Член 20

Пратеникот има право и должност да ги информира избирачите за извршување на своите и на обврските на Собранието.

Член 21

Пратеникот е должен да прима мислења и предлози од избирачите и истите да ги има предвид во своето работење и одлучување.

V УСЛОВИ ЗА РАБОТА И ДРУГИ ПРАВА НА ПРАТЕНИЦИТЕ ВО ТЕКОТ НА МАНДАТОТ

1. РАБОТНО ВРЕМЕ

Член 22

Работното време на пратеникот, по правило, трае 40 часа неделно.

По исклучок работното време на пратеникот трае подолго од времето утврдено во ставот 1 од овој член, на начин и под услови утврдени со одредбите од Деловникот на Собранието.

Член 23

Пратеникот освен во редовната работа и заседанија на Собранието и неговите работни тела е должен да остварува:

- редовни контакти со граѓаните,
- редовни контакти и консултации со невладини организации,
- контакти, соработка и консултации со Синдикатот и со здруженија на граѓани,
- соработка со меѓународни организации и
- други активности од надлежноста на Собранието, посебно во проучувањето на иницијативите и предлозите за потребата од донесување на закони, други прописи и општи акти.

2. ГОДИШЕН ОДМОР

Член 24

Пратеникот има право на годишен одмор.

Годишниот одмор пратеникот го користи согласно со Деловникот на Собранието.

3. ПЛАТИ И ДРУГИ НАДОМЕСТОЦИ НА ПРАТЕНИЦИТЕ

Член 25

Пратеникот има право на плата.

Член 26

Платата на пратеникот се пресметува и исплатува месечно.

Висината на платата на пратеник кој не учествува во работата на Собранието на Република Македонија (бојкотира) по јавно дадена изјава на пратеничка група чиј член е дека пратеничка група нема да учествува во работата на Собранието (бојкотира) изнесува една третина од платата која му е исплатена во последниот месец.

Висината на платата од ставот 2 на овој член се однесува и на пратеник кој не учествува во работата на Собранието на Република Македонија (бојкотира) по негова јавно дадена изјава дека нема да учествува во работата на Собранието на Република Македонија (бојкотира).

Примената на ставовите 2 и 3 од овој член ја уредува претседателот на Собранието на Република Македонија, а одделни решенија носи Комисијата за прашањата на изборите и именувањата.

Член 27

Пратеникот нема право на плата ако му престане мандатот, доколку со овој закон или друг закон поинаку не е определено.

Член 28

Средствата за плати и другите надоместоци на пратениците се обезбедуваат од средствата на Собранието, предвидени со Буџетот на Република Македонија.

Член 29

Платите на пратениците се определуваат според коефициентите утврдени со одлука што ја донесува Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието.

Коефициентите на платите на пратениците изнесуваат од 3,5 до 4,0.

Платата на пратеникот од ставот 1 на овој член се зголемува за 0,5% за секоја започната година работен стаж, а најмногу до 20%.

Член 30

На пратеникот времето поминато во вршењето на функцијата пратеник му се смета во работен стаж.

Платата на пратеникот утврдена со членовите 26 и 29 од овој закон претставува основа за остварување на правата од социјално осигурување.

4. ДРУГИ ЛИЧНИ ПРИМАЊА И НАДОМЕСТОЦИ НА ТРОШОЦИ

Член 31

Пратеникот има право на други лични примања и надоместоци на трошоци за:

- селене од местото на постојано живеалиште во местото каде што ја врши функцијата пратеник,
- стручно усовршување и образование,
- погребни трошоци во висина на просекот на двете последни плати на починатиот пратеник,
- дневница за службено патување во земјата без трошоци за ноќевање до 4% од просечната плата по работник исплатена во стопанството на Република Македонија во претходните три месеца,
- укината ³
- трошоци за ноќевање кои се признаваат според приложената сметка, освен во хотелите од Делукс категорија,
- дневница за службено патување во странство,
- надоместок за користење на автомобили во лична сопственост за службени цели, во висина од 30% од продажната цена на еден литар гориво, според изминатиот километар за возилото кое се користи,
- надоместок за одвоен живот од семејството, кој изнесува 30% од просечната месечна нето плата исплатена во Република Македонија во претходните два месеца и
- отпремнина при заминување во пензија во износ од три просечни месечни плати, остварени во претходните три месеца.

Условите и начинот за утврдување на износот за остварување на личните примања и надоместоци на трошоци, уредени со овој закон, како и нивната примена ги определува Собранието, односно надлежното работно тело на Собранието.

5. ДРУГИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА НА ПРАТЕНИЦИТЕ

Член 32

На пратеникот во вршењето на пратеничката функција, Службата на Собранието му обезбедува стручни, административни, технички и други услуги.

Член 33

На пратеникот за време на вршењето на пратеничката функција му се овозможува користење на информативни и документациони материјали, како и комуникациони врски во Собранието.

Член 34

Органите на локалната самоуправа им даваат помош на пратениците во извршувањето на нивната функција.

Во изборните единици можат да се обезбедат пратенички канцеларии заради извршувањето на функцијата пратеник.

Органите од ставот 1 на овој член му обезбедуваат на пратеникот работна просторија за вршење на неговата работа со странки и ангажирање во неговата изборна единица.

6 ПРАВА И УСЛОВИ ЗА РАБОТА НА ПРАТЕНИЦИТЕ ИЗБРАНИ ОД ДРЖАВЈАНИТЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА КОИ НА ДЕНОТ НА ИЗБОРИТЕ СЕ НА ПРИВРЕМЕНА РАБОТА ИЛИ ПРЕСТОЈ ВО СТРАНСТВО

Член 34-а

Пратеникот избран од државјаните на Република Македонија кои на денот на изборите се на привремена работа или престој во странство ги има правата утврдени со закон и му се обезбедуваат условите за работа утврдени со закон.

На пратеникот од ставот 1 на овој член, на негово барање, во постапка утврдена со закон, за време на траењето на неговиот мандат му се доделува службен стан на користење, и тоа:
- до 70 м², доколку пратеникот во Република Македонија е без семејство и
- до 100 м², доколку пратеникот во Република Македонија е со семејство.

Доколку службен стан не може да му се обезбеди, пратеникот од ставот 1 на овој член има право на надоместок за закупнина на стан. Висината на надоместокот за закупнина на стан се определува согласно со закон.

Поединечното определување на надоместокот од ставот 3 на овој член го врши надлежното работно тело на Собранието.

Член 34-б

Пратеникот од членот 34-а став 1 на овој закон има право шестпати во текот на една година службено да ја посети изборната единица од која е избран. Службената посета на изборната единица е во траење од една недела.

Пратеникот за службената посета од ставот 1 на овој член има право на надоместок на патните трошоци и на дневница за службено патување во странство.

Член 34-в

Надлежното работно тело на Собранието ја уредува постапката за остварување на правото од членот 34-б на овој закон.

VI ПРАВА НА ПРАТЕНИЦИТЕ ПО ПРЕСТАНУВАЊЕТО НА МАНДАТОТ

Член 35

Пратеник кој бил во работен однос до изборот на пратеник има право во рок од 30 дена по престанувањето на мандатот да се врати на работното место или на друга работа која одговара на видот и степенот на неговото стручно образование.

Член 36

Пратеник во Собранието може да остварува плата и по престанувањето на мандатот за време до една година.

Пратеник може да остварува плата според одредбите од ставот 1 на овој член подолго и од една година, а најмногу уште шест месеца, доколку во тоа време стекнува право за старосна пензија.

За време на остварувањето на правото од ставот 1 на овој член, пратеникот нема право на други лични примања и надоместоци на трошоци, освен правото утврдено во членот 31 став 1 алинеи 5 и 12 од овој закон.

Член 37

Правото од членот 36 на овој закон се стекнува врз основа на лично барање кое се поднесува во рок од 30 дена од денот на престанувањето на мандатот.

Надлежното работно тело на Собранието со решение го утврдува правото од членот 36 на овој закон, како и престанувањето на тоа право согласно со одредбите на овој закон.

Член 38

На пратеник му престанува правото од овој член на овој закон, ако:

- ги исполни условите за старосна пензија,
- се вработи или биде избран на друга функција, врз основа на која остварува плата и
- тоа сам го побара.

Член 39

Платата на пратеник остварена според одредбите од членот 37 на овој закон се исплатува од средствата за работа на Собранието, утврдени со Буџетот на Република Македонија.

Член 40 4

Укинат

Член 41

Укинат

Член 42

Укинат

Член 43

Укинат

Член 44

Укинат

Член 45

Укинат

VII ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 46

Правата утврдени со овој закон им припаѓаат на пратениците во Собранието од денот на верификацијата на мандатот до крајот на месецот во кој им престанал мандатот на пратеник.

Член 47

Укинат

Член 48

Укинат

Член 49

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од Законот за платите и другите надоместоци на пратениците во Собранието на Република Македонија и другите избрани и именувани лица во Републиката ("Службен весник на СРМ" број 36/90 и "Службен весник на Република Македонија" број 38/91, 23/97 и 37/2005), што се однесуваат на пратениците во Собранието.

Другите одредби од Законот од ставот 1 на овој член што се однесуваат за другите избрани и именувани лица во Републиката остануваат во сила.

Член 50

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

ОДРЕДБИ ОД ДРУГИ ЗАКОНИ

Закон за изменување и дополнување на Законот за пратениците („Службен весник на Република Македонија“ бр.161/2008):

Член 2

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува од 1 јануари 2009 година.

Закон за дополнување на Законот за пратениците („Службен весник на Република Македонија“ бр.51/2011):

Член 3

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува од денот на конститутивната седница на Собранието на Република Македонија по првите наредни избори за избор на пратеници.